

ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT 2

SAYI 12

MART 1989

ŞAKUL GİBİ

MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 12 Yıl : 2 Mart 1989

Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

Sahibi ve
Sorumlu Yönetmen :
Mişel MARGULİES

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonele- re gönderilir. Dergide çıkan imzalı ya- zıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

YENİLİK BASİMEVİ
Tel. : 143 55 72 - 145 35 74

İÇİNDEKİLER

Pek Sayın B. Üs. Mesajı	3
M. 'luğun İnkişafını	
Geciktiren Sebepler	4
İdeal Muh. L.'sının 50 Yılı	7
Sanatkâr Kardeşlerimiz (6)	10
Meşrutiyetten Önce	
Türkiye'de Masonluk (VII)	13
Evet'e Evet, Hayır'a Hayır	17
Franmasonluk ve Toplum	18
Fedakârlık	20
Sayısal Durumumuz	22
Atalarımız Ortaçağ Masonları	24
Sorular ???	26
Masonların Dünyasından	28
" Büyük Şark " Dergisinden	32
Adem Hürrem Birader	35

KAPAKTAKİ RESİM

Yük. Müh. Şadi DİNÇÇAĞ K.'in (1919-1983), 1965 yılında çizdiği karikatür: "1965 olayları". 1959 yılında Ç., 1961'de Kal. ve 1963'te Üs. olan K.'imiz, Üçgen ve Piramit Muh. L.'lerinin kurucu üyelerinden idi.

5063

(Pek Sayın B. Üs.'ümüzün, 6 Şubat 1989 tarihli mesajını,
okunduğu celsede mazeretleri dolayısıyla bulunamayan K.'lerimiz için
bir kerre de burada yayınlıyoruz.)

Localarımızda yapılan konuşmaların konuları arasında tarikatlerle ilgili olanların sayılarının artmakta olduğu görülmekte ve kardeşlerimin üzüntü ile bana intikal ettirdikleri bazı konuşmaların tarikat propagandasına dönüştüğü, hatta konuşma sırasında tarikat ayinlerinden pasajlar gösterildiği anlaşılmaktadır.

İçeriğinin ne olacağını soruşturmadan ve yazılı metin istemeden bu gibi konuşmalara gündemlerinde yer veren Muh.: L.'ların Üs.: Muh.:lerinin de bu durumlarda müdahale etmemeleri, Loca üyelerinin bu tür konferanslara gösterdikleri haklı tepkiye kulak vermemeleri de üzüntüyle izlenmektedir.

İlkelerimizin en önemlilerinden olan *dinsel ve politik konularda tartışmamak* hususu göz ardı edilerek, "tartışılmıyor sadece inceleniyor" gerekçesi ile gündemlere alınan bu konular, konferansçıların konuyu sunuşta ölçüyü kaçıracak bir tartışmaya yol açmak üzere oldukları, bize yansıtılan duyarlı davranışlardan anlaşılmaktadır.

Dış alemin tenefüs etmekte olduğumuz havası, Mason olarak yapacağımız çalışmaların, Masonlukla Tarikatları kıyaslamaktan çok başka konularda olmasının gerektirdiğini anımsatmak isterim.

Bütün Masonlar bilirler ve bilmelidirler ki, bazı şekli detaylardaki benzerlik dışında Masonluğun hiç bir tarikatle uzaktan yakından hiç bir ilgi ve ilişkisi yoktur. Kardeşlerimiz inanç dünyalarını diledikleri şekil ve yolda tanzim edebilirler. Ancak bu dünyalarını Masonluğa sokmaya mezun değildirler. Buna Masonluğun ihtiyacı da yoktur. Loca Üs.: Muh.:leri ve B.: Müf.:leri de böyle bir eğilime müsaade etmemekle görevlidirler.

Gerçeği aramakta mistik yaklaşım duygusal, Masonik yaklaşım ise akılcıdır. Bu gerçeğin göz önünden uzaklaştırılmamasını, bu tür konferansların gündemlere alınmamasını önemle rica eder, her toplantıda tekrarladığımız akıl ve hikmetin hepimize doğru yolu göstermesini dilerim.

Kardeş sevgi ve saygılarımla.

TÜRKİYE'DE MASONLUĞUN İNKİŞAFINI GECİKTİREN SEBEPLER

Prof. Dr. Ziya UMUR

Türk Masonluğunun inkişafı gecikiyor mu? Suali şöyle soralım:

Türkiye ölçüsünde, Masonluğumuzun inkişafında bir gecikme var mı?

Türkiye'de hangi sahalardaki ilerlemelere nisbetle Masonluk geri kalıyor?

Masonların sayısı mı? Yani Türkiye'de 6.000 yerine 60.000 veya 600.000 Ma-
son mu istiyoruz?

Yoksa, sayı ile ilgili olmadan, masonlarımızın, Türklerin hayatı üzerindeki
nufuzunun, yeteri kadar çok olmaması mı?

Veya, Türk Masonluğunun, "dünya Masonluğu içinde mühim rolü olan bir
Müessese haline gelmesi mi?

Nihayet, acaba, Masonların seviyesi, umumî manadaki Türk Milletinin orta-
lama seviyesinin, çok üstüne çıkmamış olması mı?

İdealist bir mason, bu suallerin hepsinde doğru bir taraf olduğunu kabûl ede-
bilir: 1- Sayımız azdır. 2- Türk cemiyeti üzerinde müessir olamıyoruz. 3- Dünya
Masonluğu içinde yerimiz son derecede mütevazıdır. 4- İçinde yaşadığımız cemi-
yetin, alêlâde ortalamasının üstünde değiliz.

Bütün bunlara rağmen, Masonluğumuzun gelişmediğini söylemek, insafsız-
lık olur. İlerlediğimiz muhakkak ama, her şeyin çok daha sür'atli olmasını, hepimiz
istiyoruz. Bu manada alırsak, inkişafımızda, hakikaten bir gecikme vardır.

Bunun hakkında düşündüğüm bazı noktalara temas edeyim :

Türkiye'de yalnız Masonlukta değil, her sahadaki inkişafta, bir gecikme, da-
ha doğrusu bir *yavaşlık* vardır. Sebepleri çok çeşitli. Masonluğun, arzu ettiğimiz
kadar hızlı gelişmemesinin sebeplerini, kaba taslak, ikiye ayırıyorum :

1- Sırf kendimizle ilgili meseleler;

2- İçinde yaşadığımız memleketin şartları ile ilgili meseleler.

1- Sırf kendimizle ilgili meseleler :

a) Evvelâ, maddî eksikliklerimizden ileri gelirler. Her işin temelinde daima
"para" yatar, ve para, hiç bir zaman "yeterli" değildir.

Bununla beraber, "lokallerimiz"deki gelişmeyi kimse inkâr edemez. Ankara
ve İzmir'de mesele, hemen tamamı ile, çözülmüş gibidir. İstanbul'da da ilerleme
iyidir. Küçükklü büyüklü bir sürü "Mabedimiz" var. Eğer locaların sayısını arttır-
mak bir ma'rifetse, "mabet yok" mazereti, şu sıralarda, ileri sürülemez.

b) "Masonik yayın" sahasında, çok eksikimiz olduğu muhakkaktır. Bu işi, bugünden yarına halledeceğimiz de söylenemez. Kendi gayretimize kalmış bir iş-tir.

Kanaatime göre kardeşler, gözü yaşlı, masonik sevgi, kardeşlik, dostluk, yar-dım gibi "romantik" ve "mistik" konular üzerinde, o kadar çok "edebiyat" yap-mak-tan vaz geçseler, daha iyi olur. Lisan bilen kardeşlerimizin "tercüme" yapmağa ehemmiyet vermelerinin faydalı olacağını zannediyorum. Dünya edebiyatında, kos koca "Masonik Lûğatlar" var. Birisi çıkıp, bunlardan birini tercüme edebilir mi? Fakat biliyorum ki, "teknik" bir metni "aynen" tercüme etmek zor; ama, o metne ba-rarak, işine gelen kısımları "telif" etmek, daha kolay.

Sırf kendimize, yani Masonlara bağlı olan bu zorluklar, belli bir seyir içinde mağlûp edilecek şeylerdir. Ümitsizliğe düşmeyelim. Çok paramız olsaydı, neşriyat karşılığında bir miktar ödeme de yapardık. Fakat, baskı paralarını rahatça verebil-diğimize şükredelim.

2- İnkişafımızı yavaşlatan asıl sebep, memleketimizin umumî şartlarına bağ-lıdır. Bütün işlerimizde olduğu gibi, Masonluğumuzda da, içinde yaşadığımız mu-hiti göz önünde tutmalıyız.

a) Her fırsat düştükçe, içinde yaşadığımız insan ortalamasının çok üstünde bir seviye iktisab etmemiz gerektiğini iddia ediyorum. Türkiye'de Masonların mü-him fonksiyonu, cemiyeti *temsil etmek* değil, cemiyeti *yükseltmek*'tir. İlk bakışta zan-nedilir ki, bu gayeye ulaşmak için "sayımızı" arttırmalı, dışarıya açılıp, kendimizi tanıtmalıyız. Asla öyle değil, mesele, kalitemizi yükseltmektir. Zaman zaman orta-ya atılan şu "sayı" meselesinde, artık bir kanaata varmalıyız :

Ezbere söylenen bir söz var : 55-60 milyonluk bir nüfus içinde, 5-6 bin Mason ne demektir? Çok az, efendim! Nüfus sayısı bizden az olan Fransa, İtalya gibi yer-lerde, mason sayısı bizim on mislimize yakın...

Hesap etmeli ki bunlar *gerçekler* değil, sadece *rakkam*'lardır. Masonik mânada Türkiye'nin nüfusu, 55-60 milyon değil, 3-4 milyondan ibarettir. Bu insanlar, İstan-bul, Ankara ve İzmir'in, gecekondular hariç, mahallelerinde yaşarlar. Bu üç büyük şehrimizin dışında kalan merkezlerde, tek tük kişiler tekris olunabilir, fakat faali-yet, imkânsızdır. İtalya'nın, on-yirmi bin nüfuslu kasabalarında -her kasabasında-bir veya iki Mason Locası var. Bizim ise, İzmir'te veya Manisa'da, Loca açmamız mümkün olamıyor.

Bu vesile ile bir "ana prensibimizi" hatırlatmakta fayda görüyorum: Mason-lukta "proselytisme" yoktur. Yani biz, Masonluğu yaymak için "misyonerlik" yap-mayız. Biz, kimseyi, "Mason olmaya" davet etmeyiz. Aramıza girmek isteyenler bi-ze müracaat ederler; biz, onlar arasından, bize uygun ve lâıyık olanlarını, *kendimiz seçeriz*.

Her usule baş vurarak sayımızı arttırmağa çalışmak, seviyemizi düşürmek-ten başka bir işe yaramaz. Hele, "Biz tekris edelim, bize uymayanları gayri munta-zam yaparız", düşüncesi, bizi, yıkılmağa götürecektir kadar tehlikelidir.

Gelişmekte gecikmemizin en mühim sebebi, içinde yaşadığımız *insan muhiti*'dir. "Mason", sözü, ekseriya, "küfür" olarak kullanılan bir yerde, zorlama yoluna baş vurmak, hiç doğru olmaz.

b) İkinci ve çok mühim mesele, memleketimizde, "gelenek" denen, devamlı "örf ve âdetlerin" kalmamış olmasıdır.

Yalnız Türk Masonluğunu değil, bütün "Türk Hayatı"'nı en fazla tehdit eden tehlike budur.

Türkçede bir "atasözü" var: İşleyen demir pas tutmaz.

Bunun manası, Ömer Asım'ın "atasözleri" kitabında şöyledir: "Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma gücünü yitirir, Çalışan kimse, gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar."

Bir de Fransız "atasözü" var: "Pierre qui roule n'amasse pas mousse" - "Yuvarlanan taş yosun tutmaz". Bunun da, Ömer Asım'daki manası şu: "Durmadan yerini değiştiren kimse, varlık edinemez".

Birbirine çok benzeyen iki atasözünün manaları birbirine zıt :

Türkçede, yuvarlanan taşın yosun tutmaması, bir "meziyet" gibi söylenir: Yosun tutmamak, parıldamak, ışıldamak, gibi bir şeydir. Halbuki Fransızlar nazarında bu, bir "kusur"dur: Hiç bir baltaya sap olmaz, manasına gelir.

Türkiye'mizde, ikiyüz seneye yakın bir zamandan beri, her gün, her şeyi değiştirmek bir *marifet* sayılıyor. Kanaat şudur: *Her yeni şey eskisinden daha iyidir. Tebdil-i mekânda ferahlık vardır.* Yani: Göçebelik, bir yere yerleşmekten iyidir! Bu mârifetimiz, son zamanlarda, bir nevi "çılgınlık" haline gelmişti. Kendilerine, "İleri görüşlü, aydın" sıfatını yakıştıran bir takım "entelektüellerimiz", bir "sürekli devrimcilik" prensibi arkasından koştular. Zannettiler ki "*Bir şeyler değiştirmeden yaşamak, paslanmaktır*".

XVIII inci asrın Osmanlı İmparatorluğu hakkında, Avrupalı müelliflerin söyledikleri şu idi: "Bu İmparatorluk yıkılmaz, çünkü âdetlerine son derecede sadıktırlar. Ne ordularını ne de günlük yaşayış tarzlarını, değiştirmek mümkün değildir."

Ama, XIX uncu asırla birlikte, bu kanaat yıkıldı: Osmanlı Devleti, kendini inkâr etti: Her şeyi yenilemesi lâzımdı: Belki de tarihî zaruretlar, bunu icab ettiriyordu.

Bu iş, o kadar kolay olmadı.

Yenilik isteyenler (yani müteceddit'ler) ile eskiye sadık kalanlar (yani muhafazakârlar), uzun ve çetin bir mücadele içine girdiler. Yenilik taraftarı olanlar, kurnazca hareket edip, muhafazakârları, gericilikle, hattâ "hainlik"le suçladılar. Muhafazakârlığı bir "kusur" gibi göstermesini bildiler.

Her zaman söylüyorum. Söylemeğe devam edeceğim: Türk Masonluğunu tehdit eden bir tehlike, "Türkiye'de Gelenek", yani, çok basit bir ifade ile, "devamlılık fikri"'nin yerleşmesindeki zorluktur.

TÜRKİYE'DE MASONLUKTA İLK YARIM ASIR

1 NUMARALI İDEAL MUH.: L.'SİNİN

İLK 50 YILI

23 Ocak 1989 Pazartesi günü saat 18.30'da, İstanbul vadisinde, Nuru Ziya sokağı, 25'teki binadaki "A" mabedinin Doğusunu, 1 numaralı İdeal Muh. L.'sı Üs. Muh.'i Çetin Tuğsuz'a ilave-ten, Ön. Üs. Muh. Necdet Ertugan, B. Müfettiş Necmi Karakullukçu, Üs. Muh. Fadıl Altop (Sevenler), Üs. Muh. İsmail İşmen (Freedom), Üs. Muh. Ya-vuz Güntekin (Kültür), Üs. Muh. Ek-rem Gök (Ülkü), Üs. Muh. Arslan Ata-man (Meşale), Ön. Üs. Muh. Günen İpekçi (Delta), Ön. Üs. Muh. Argun Ber-ker (Ahenk) ve İdeal Muh. L.'sinin Ön. Üs. Muh.'lerinden Yusuf Tezman, Muhteşem Giray, Faruk Şaşar ve Nejat

Günal K.'ler süslüyordu. Celsenin açılışını takiben L.'ya kabul edilip Doğuda yerle-rini alan B. Gö. Dünder Erendağ, B. Hat. Yrd. Sahir Talat Akev, B. Muh. Moiz Ber-ker, B. Has. Em. Yusuf Nomal, B. Haz. Em. Suat Ağagil, B. Hat. A. Erginsoy, B. Sek. Reşit Ata, B.İ.Nâ. Nesip Aksüt, B.Üs. Kay.S. Aksoy ve Ön. P.S.B. Üs. Cavit Yenici-oğlu bu görkemli celseye daha bir vakar ve ihtişam katıyorlardı. Yandaki resimde görülen celse davetiyesindeki gündem harfiyen tatbik edildikten sonra, mevcut 83 K.'in çoğu, kardeş sofrasına katıldılar. Günümüzde yer alan birbirinden güzel, an-lamlı ve ilgi çeken konuşmalardan birini özetle aktarıyoruz:

Dünder Erendağ K., *Niçin 50.nci Yıl* başlıklı bu konuşmasının, İdeal Muh. Lo.'sinin 43'ncü yıl dönümünde *Kalkedonya Muh. Mah.'inden günümüze İdeal ve*

İDEAL Muh.' Lo.' 1989/2 <i>Aziz Kardeşim,</i> 23 Ocak 1989 Pazartesi günü saat 18.30 da yapacağımız İdeal Muh.' Lo.', nin 50 nci Kuruluş yıldönümü toplantımızca katılmanızı kardeşçe sevgi ve saygılarımızla rica ederim. <i>Alt. Muh.</i> <i>Çetin Tuğsuz</i>	Ocak 1989
Gündem : 1. D.: Çalışma	
- <i>Aziz Kardeşim</i>	<i>Alt. Muh.</i>
- <i>Niçin 50. Yıl</i>	<i>D. Erendağ K.</i>
- <i>İdeal ve Masonluk</i>	<i>A.O. Eo' ve K.</i>
- <i>Biz' atımız</i>	<i>S. Tappeck K.</i>
- <i>İdeal ve Anılar</i>	<i>K. Sarıkaya K.</i>
<i>Kardeş Sofrası</i>	

45'nci yıl dönümünde *Uyku Döneminde İdeal Muh. Lo'sı* konulu konferanslarını dinlemiş ve Mimar Sinan Dergimizin 44 ve 53'ncü sayılarında yayınlanmış yazılarını okuyan K.'ler için hiç bir yeniliği olmadığını belirterek konuya girdi ve 1988 yılında kuruluşlarının 40.'inci yılını kutlayan bazı Kardeş L.'larda İdeal'in de 1948 de kurulmuş olduğuna dair açıklamalarda bulunulduğu ve bu beyanların zaman zaman tekrarlandığı, ayrıca çok değerli bazı K.'lerimizin 1939-1948 dönemi çalışmalarının kanuna ve hukuka aykırı olabileceği yolundaki görüşlerinin, konuşmasına bu başlığı seçmesine neden olduğunu ifade etti. Sözlerine devam eden Erendağ K., 1935 yılında Türk Yükseltme Cemiyeti (Büyük Lo.)'nın bilinen sebeplerle Türk Masonluğunu uykuya giriş gereği karşısında bir beyanname ile bunu İstanbul Valiliğine bildirmiş ve lokalimizin anahtarını da teslim etmiş olmalarına rağmen, (Türk Mason Derneği) unvanlı Yüksek Şuramızın böyle bir bildirim yapma gereğini duymadıklarını, çalışmalarını sessizce sürdürmüş olduklarını ve 1939 yılında ilerde kurulacak bir Büyük Loca'nın nüvesini oluşturma amacı ile İdeal, Kültür ve Ülkü Muh. L.'lerinin kurulmasına karar verilmiş ve 1 No.lu İdeal Muh. Lo.'mızın kuruluşuna da Ali Galip Taş K.'in görevlendirildiği hususunda masonluk tarihimizi inceleyen Kemalettin Apak, Fikret Çeltikçi gibi K.'lerin yazılarında görüş birliği olduğunu belirtti. 1939 yılında başlayan bu dönemde Localarımızın faaliyetleri hakkında o günlerin çalışmalarını aydınlatacak yeterli ve belgeye dayanan yayın ve bilgiler olmadığını söyledi. Yapmış olduğu ilk araştırmalarda da İdeal L.'sının 18 Ocak 1964 tarihli tersimatında, Üs. Muh.: Samim Aksu K.'in *Kuruluşumuzun 25 nci yıl dönümünü 25/1/1964 günü hemşirelerle yapacağımız tenue blanche ile kutlayacağız* yazılı olduğu, ayrıca B. Lo.: arşivinde 202/01/227-445 sayı ile kayıtlı (Türkiye Yükseltme Cemiyeti İdeal Kolu 25 nci kuruluş Yıl Dönümü Hatırası) başlıklı kitapçıkta, Selami Işındağ K.'in İdeal'in tarihçesine dair yazısında, Yüksek Şura'ca 1939 yılında alınan kuruluş kararlarına atıf yapıldıktan sonra, Ali Galip Taş'a verilmiş olan görev gereği, ilk toplantılarının Necat Muh. Mah. K.'leri ile kurucularımızın, 16 Ocak 1939 tarihinde başladığını ve ilk toplantıyı da Taş K.'in evinde yapma kararı aldıklarını izah eden Dündar K., İdeal K.lerinin 1948 yılında toplantıların alenileştirilmesi kararı alınana kadar, evleri müsait olan K.'ler evlerinde muntazaman ayda bir, bazan iki defa toplanarak çalıştıklarını belirtti. Buna mukabil Fikret Çeltikçi K.'imizin *Hür Masonluk Tarihimizden notlar* kitabında ise "1939 yılında kurulan üç locadan yalnız İdeal Muh. Lo.'sının bir kaç toplantı yapabildiği, diğerlerinin ise normal denemek faaliyetinde bulunmadığı"na işaret etmiş olduğunu hatırlattı. İdealin kuruluş ve özellikle uyku dönemindeki çalışmaları hakkındaki tereddütlerin bundan kaynaklandığı kanaatinde olduğunu belirten Dündar Erendağ K. , bu eserin yayınlan-

masından sonra İdeal Muh. Lo.'sı arşivinde bulmuş olduğu *Uyku Döneminde İdeal* adlı konuşma ve Mimar Sinan dergisindeki makalesine kaynak olan 398 sayfalık defterdeki tersimattan örnekler verdi. Özellikle 30/12/1945 tarihinde Üs. Muh. seçim celsesinde 31 Kardeşin İdeal matrikülünde kayıtlı olduğunu belirterek *Uyku döneminde İdeal Muh.: Lo.sının muntazam Mas.'ik çalışmalar yapmış olduğunun, tereddütsüz kabul edilmek gerektiğini vurguladı.*

Uyku dönemi çalışmalarının hukuki ve masonik mevzuata da tamamen uygun olduğunu belirten D. Erendağ K., 1935 yılı hukuki düzenlemeleri içinde Localarımızın ve Masonluğun faaliyetini durdurması, kapatılması konusunda hiç bir kanun, Bakanlar Kurul Kararı, Bakanlık kararı ve hatta Valilik kararı bile olmadığını, Yükseltme Cemiyeti olarak harici alemde bilinen derneğimizin yetkili kurullarınca alınmış fesih ve tasfiye kararı bulunmadığına işaret etti. Ayrıca bu gerekçelere dayanılarak lokallerimizin geri alınmış olduğunu söyledi. Sözlerini bitirirken Dündar Erendağ K., tüm İdeal K.'lerinin ayrı yeri ve önemi olduğunu vurguladı ve özellikle Ali Galip Taş, Mecdettin Ali Akasya, Enver Bakırcı, Sedat Toydemir, Faruk Şaşar ve Fuat Ramazanoğlu K.'lerin katkılarından bahsetti.

İdeal Muh. L.'sı ilk 50 yılın haklı gururunu ve altı bin küsur Türk Mason da bu olayın mutluluğunu yaşamaktadır.

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (6) :

ALP ULUSOY

M. M.

Esra ve Alp ULUSOY

Mimar Sinan Üniversitesi piyano hocalarından Tülin Babaç'ın ve Paris'te çalışan tiyatro adamı Mehmet Ulusoy'un ağabeyi olup da, kendisinin sanatkar olmaması düşünülebilir mi? İstanbul'da Kabataş lisesinde okurken Anait Hanesyan hanımdan özel piyano dersleri ile başlayan 1931 doğumlu Alp Ulusoy K., daha sonra katıldığı İstanbul Belediye Konservatuvarında, Prof. Ferdi Stazer'in sınıfından mezun olmuş.

Bir yandan ilk Üs. Muh.'i olduğu Günışığı Muh. L.'sının kuruluş ve is'at töreni hazırlıkları, Muh. L.'nin yıllık çalışma programının tasarlanması, akrabası olan Devlet Sanatçısı soprano Leylâ Gencer'in seminerinde piyano çalma, normal günlük piyano çalışmaları, ve 1950'lerden beri mesleği olan korepetitörlülüğün halen icrası... Bu yoğun faaliyetler arasında Masonluk hakkında konuşmak için zaman ayırabilmek, galiba Alp K.'in mesleğimize olan sevgi ve bağlılığının en güzel göstergelerinden biri.

Kariyerinin basamaklarını tekrar anımsıyoruz: "1951'de Ankara Konservatuvarının yüksek bö-

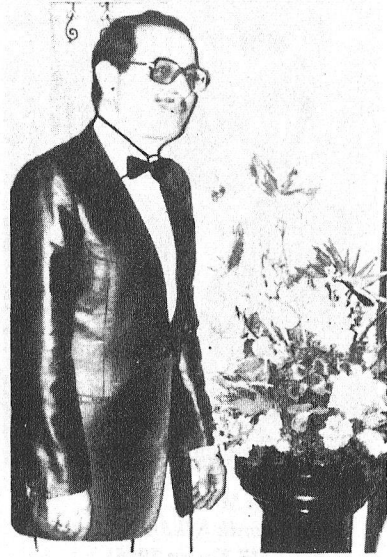
lümünden, Necil Kâzım Akses'in kompozisyon ve Ferhunde Erkin hanımın piyano sınıflarından mezun oldum. Daha o gün korepetitörlüğü kendime meslek seçmiştim, ve bir gün bile bu seçiminden pişman olmadım. 8 sene Ankara Konservatuvarı, 16 sene Ankara Operası ve Balesinde, sayısız şan sanatçımıza eşlik ettim, ve herhalde, gücüm yettikçe bu çok sevdiğim işe devam edeceğim."

- Peki ya Masonluk? Bu konuda ilgin nasıl başladı, Alp K.?

- İçimdeki kıvılcımı keşfedip bunu ateşe dönüştüren Sungur Baboğlu K. olmuştur. Özel hayatımın çok sıkıntılı bir dönemine rastlayan tekrisimden itibaren, Ahiler Muh. L.'sı K.'lerim beni 6-7 ay müddetle bir an bile yalnız bırakmayıp, her işimle ilgilendiler. Bu ilgi daha sonra da devam etti, ve her zaman bir aile yakınlığı hissettirdi.

- Ya hemşiremiz, o ne düşünüyordu, Masonluğun hakkında? Çalışma hayatında Masonluğuna hiç reaksiyon gördün mü?

- Karım Esra (1957-70 Türkiye trampelen atlama şampiyonu

*Sadberk Hanım Müzesinde
bir konser sonrasında.*

Esra Paşakay) ile evlenmeden evvel müstakbel kayınvalideme ilk sözüm, "ben masonum" olmuştu. Verdiği cevap hiç yorum gerektirmiyordu : " Evlâdım benim babam Sivas Valisi Reşit Paşa da masondu! " Böyle bir ailenin ferdi olan Esra, elbette ki masonluğumu ancak sevinç ile karşılayabilirdi. Operada herkes mason olduğumu bilir ancak bu konuda hiç bir tepki görmedim.

*Gün Muh. L.'sında,
bir Masonik Nikâh sırasında
(15 Kasım 1986)*

Alp Ulusoy K., geçen sene İstanbul'da sahnelenen " Sihirli Flüt " operasının sahneye konuluşunda, masonik bilgisinden istifade ederek, Mozart K.'in bu çok Masonik eserinin o yönü bakımından yardımcı olmak istemiş. Ancak anlaşılan şu ki, rejisör bir hanım olduğundan, bu teklifin önemini kavrayamıyarak, pek ilgilenmemiştir.

Bir anısını sorduk K.'imize;

- Bilirsiniz, bir operanın hazırlanmasında korepetitörün de-

vamlı çalışması vardır ancak, seyirciler onu hiç bir zaman görmezler. 1975 yılının başlarında, Nüvit Kodallı yönetiminde *Van Gogh* operası oynanıyordu. Temsilin sonunda tüm sanatkârlara katılan operanın rejisörü Cüneyt Gökçer, dekoratörü ve beni ellerimizden tutarak sahneye çıkardı ve, " Bir tarafımda korepetitör Alp Ulusoy bir tarafımda da dekoratör Baber Kocamanoglu var," diyerek, sahnelerde pek ender rastlanan bir onurlandırma yarattı.

Doyum olmayan sohbetini noktalama zamanı geldiğinde, Alp K.'ten bu yazının sonunu getirmek için bir düşüncesini rica ettik;

" - Sanatçı ve Mason - her ikisi de yaptığı işi iyi yapmağa çalışan kişilerdir. Bu çalışmalar tek kişide toplanınca daha bir güzel oluyor. Neticede, hem sanatkâr hem Mason, kendi sanat ve kişiliğini gerçekleştirmeye çalışırken aynı zamanda topluma da birşeyler vermektedir."

MEŞRUTİYETTEN ÖNCE TÜRKİYE'DE MASONLUK

-VII-

Suha UMUR

Alexandre Schinas, 1863 tarihli "Mahrem Rapor"unda şöyle diyordu: "Türkler Masonluğu bir tecessüs mevzuu yapıyorlar. Paris'te tekris olanların (ki adetleri bir haylidir), hiç birisi Locaya gelmedi". Bunların kim olduklarını bilmiyoruz fakat bu Localarının birçoğunun elimizde bulunan matrikül listelerinden Türklerin de bu Localara rağbet ettiklerini ve bu localarda tekris edildiklerini görüyoruz. Bunların arasında tanınmış kimseler de bulunmaktadır:

Namık Kemal,

Hürriyet kahramanı Ali Şefkati bey,

Tıbbiyede hoca Dr. Ahmet Rafet bey,

Maarifçi Selim Sabit efendi,

Keçecizade İzzet Molla'nın torunu Matbuat-ı dahiliye müdürü Abdullah

Macit bey,

Sonradan 5. Murat adı ile tahta çıkan veliahd Mehmet Murat efendi ile iki kardeşi, şehzade Nurettin efendi ve şehzade Kemalettin efendi,

Mehmet Murad'ın iki mabeyncisi Ahmet Seyit ve Mehmet Ragıp,

Mustafa Fazıl paşa ile iki yaveri, sekreteri ve kâhyası,

Halim paşa,

Kudüs Valisi İzzet paşa,

Adana ve Rodos kadıları, Sakız mutasarrıfı,

İlk mizah mecmuası Diyojen'i çıkaran Teodor Kasap,

Türk Tiyatrosunun kurucularından Güllü Agop (Yakup)

Sonradan Maarif Nazırı olan Münif paşa (Mehmet Tahir)

تصویر افکار

۱۳۷۸

رجب ۱۴ (بیستمه) ۱۴ کانون اول (حادثه و معارف از عثمانی ترجمه) سنه ۱۳۷۹ (مهرت) ۵۴

خنده لبی دهه استخوانه طبع و نشر اولور - غریبه سالی حید به ده کاشور - معارف و امور شرعیه اعلانی مجانی باسلور -
الی آبی ۸۰ و لوچ ابلی ۴۰ و رستمه سی ۱۰ غروشه در - ایالات ایله مالک اجنبیه ایچون پوسته اجرتی علاوه قشور

چواری اخلیه

دای بیتم

بودن درت سندن میاوردن که دارالعلین طلبه سندن
معارف عمومی مامورینک بعضی موفقیه حکمت
طبیعه دار مجانی پردیس ویراسته و بودند هرکیم
اسراریه کانون استفاده ایده بجلسته قرار و برکن
و اور و بدن ۲۳۰۰۰۰ فرانلق آت وادوات لازمه جلب
ایندم بلوب آت دارالعارفده محفوظ یوقندیز - مؤخر
موسو و سربان نامده یرات یوقنی تدیس ائیک اوزره
۱۳۷۸ سنه سی دی اهد سنک سرتی کونتن اعتبارا
کدبسنه شهر به اون ایکی یئیک یئوزتروش معاش
تخصیصی قلمبیدی
شدری حکمت طبیعه وکیا خنر یئنه داووم ایچون
پردیس اچلسنه قرار و برکن اولمه اولیاده تصویر افکاره
درج اولقی اوزره و سمار کیدر بلان بئیک عینیه اعلانه
اشاردار اولور

سایه معارفه حضرت پادشاهیده عومه تدیس
و تلمیم اولقی و هرکیم اسراریه کلوب استماع ائیک
اوزره حکمت طبیعه ایله کیا خنر یئنه داووم پردیس کساد
اولقی خصوصنه اراده سنیه جناب شهر باری
شرقتلق یوز بلوب فریقان کرام حال اسمدن معادن
هر یون اداره ویشی اولوب یوزنده مهارت و معلومات
کالی سی سب اولون سعادتلو درویش باشا حضرتی
دی معارفدار تلمیم و تدربسنی قبوله و رعیت ائیش
و یولیده مساعدته سنیه اوزان یوزایش اولوبه یوک
ایچون ایا صوفیه جامع شرعی چواریده کانی دارالفتون
ایده سی ایا صوفیه مخصوص درسخانه و سائر تنظیم
قبولیه اولقنده و موجود اولان آلات حکمیه دی اوزرایه
نقل ایله عکاز یئنه یزیدر لکده اولقنه انشاء تعال

یونلک ائیک سنه درس مذکورک همان کساد اولدجی
و یوم کدبسنک وقتیه هرکیم یزیدر لک اوزره یوزدن یولیه
اعلان قلمبه جتی معلوم اولقی ایچون شمدیدن اعلان
کیفیه ایدار اوئیش و یوزند نصکره فریق منشار ایله
حضرتی کی دیگر بعضی ذوات فضال اسمک دخی
درسخانه مذکورده تدیس و تعلیمه مامور تی معلومند
و یا مل یونجندور

یهودی ملی یئنده خیلی مددنیرو برمنازه و اختلاف
دولم ائیکده ایدی - یونلرین برچوق آدم یوزدن پرتاج
حکون مقدم عرض نکرا ایچون بلبل عالیه و اواردان
سرای هابریه ایله ایتسارد

یوماده اوزر یئنه آلمان معلومان دن اوز اولد یغیر
قدر یئیک درج و تدیری مناسب کوردلی

شویله که اوزر یزیده یولان یهودیلر عادات و اطوار جه
پراز قرتیکه تغیل ائیش و مدیت حاضره یولته کریمش
اولدقاریدن یونلر ماک شرقیده نکرا ائیکه باشلا یئنده
یوزاده یولان یهودیلر کسندلر یئنه بکرکن یونلرک
بعضیسی دخی آتیه بکره مکمل ایتسیدی

یوزنده ایچلرنه برده ملت مجلسی آسکل ایلندر که
یوزدهکی منازعه لک ماده اصلیه سی و در

بعضی ارباب و یونلق روایشه کوره بغدادلی محاسقل
هر یهودی بک قسوا و غلاتلی و عیدده مجلسک گاتی

خندلر تی جمع ایله یونلره برده غریبهچلک علاوه ایدرک
هر نصل ایسه مجلس طرقدن زیاده جه توفد فرامش

و بعضی معاملاتیه اکثر اهالی دیکر ائیش اولد یئندن
بشفه ذاتا کدبسی افکار جهیده مالی یولدن تی جهته

اسکلیک طرفدار ی اولان خانام و آماد ناسک بکده
مرغون دکل ایش

یوزدن یوز اول موی ایله غریبه سندن فرماسونلق
محسنتنه دار یئنه درج ائیش اولد یئندن یو کینت
ملت یئنده برعین اصل ایدرک اوج یئش خاقام
موی ایلن عربل و تادی ایچون مجلس دیکسی یوزشان

Masonluktan bahseden ilk Türkçe gazete :

Tasviri Efkar 12 Kanun-u evvel 1278 - 4 Receb 1279 Sayı : 52 (24 Aralık 1862)

Müşir İbrahim Ethem paşa,

Abdülaziz'in başyaveri Mehmet Rauf paşa,

Sonradan paşa olan Abdülaziz'in başmabeyncisi Namuk paşazade Hüseyin Cemil bey,

Mekteb-i tıbbiye-i şahane müdürü Antranik paşa (Gircikyan),

İngiliz Amirali ve Türk müşiri Hobart paşa,

Sadrıazam Mahmut Nedim paşanın yeğeni Mehmet Emin bey (Sağır Ahmet bey zade),

Şair ve siyaset adamı Süleyman Asaf bey, ve daha bir çok paşalar, doktorlar, devlet memurları, her rütbeden askerler, hakimler, kadılar, şeyhler, tüccarlar ...

Masonluk yahut Farmasonluk kelimesinin Türk basınında ilk defa yer alması da bu devrede, yani Kırım harbi ile Abdülhamidin tahta çıktığı 1876 senesine kadar geçen 20 senelik devredir.

Masonluk kelimesinin Türk basınında ilk defa yer aldığı yazı 1862'de neşredilmiştir. "Yehazkel", yazının muharriiri ve aynı zamanda makalenin basıldığı "Jurnal İzraelit"'in sahibi olan bir musevidir. Bu yazıdan ve dolayısıyla Masonluktan bahseden ilk Türkçe gazete de 12 Kanun-u evvel 1278 (24 Aralık 1862) tarihli "Tasvir-i Efkâr" gazetesidir. Tasvir-i Efkâr'daki yazı, Şinasi'nin kaleminden çıkmıştır (1).

Gene bu devirde Masonlukla ilgili üç risale neşredilmiştir. Bu kitapların üçünün de gayesi Masonluğu kötülemektir.

Bu kitapların ilki, bir Mason olan Pertev paşa tarafından yazılmıştır. Kitabın adı, "Merhum Pertev Paşanın Habnamesi"'dir. Kitabın üzerinde tarih yoktur. İsminden anlaşıldığı gibi Pertev paşanın ölümünden sonra basılmıştır. 5. Murad'ın tekrisini Fransız Grandoryanına bildiren mektubunda Loca Üs. Muh.'i Kleanti Skalyeri, İstanbul'daki Masonluk hakkında izahat verdikten sonra bu kitaptan, "Masonluğun müslümanları hristiyanlaştırmaktan başka gayesi olmadığını padişaha inandırmak maksadı ile yazılmış olan Türkçe kitap" diye bahsetmektedir. Pertev paşanın 1871'de öldüğüne ve Skalyerinin mektubunun da 1872'de yazılmış olduğuna göre bu küçük kitabın 1871-1872 senelerinde basıldığı anlaşılmaktadır.

"Pertev paşanın habnamesinin lahikası" isimli ikinci kitapta da kimin tarafından yazıldığı ve hangi tarihte basıldığı hakkında bir kayıt yoktur. Mason aleyhtarı olan bu kitap ötekinden kısa bir müddet sonra ve Pertev paşanın isminden istifade edilmek suretiyle yazılıp basılmış olmalıdır.

Üçüncü kitap, "Esrar-ı Farmason" adlı 112 sahifelik bir tercümedir. İstanbul'da 1293, yani 1877-1878 senelerinde "Maarif nezareti-i celilesinin ruhsatiyle" basılmıştır. Metinde bulunan "Milad-ı İsa'dan 1822 tarihinde yani bundan elli sene mukaddem .." ibaresinden kitabın 1874 senesinde yazılmış olduğu anlaşıyor. Fransızcadan tercüme edilmiş olan kitabın üzerinde yazarının adı yok fakat tercüme edenin adı yazılmış: "Tefrik cemiyeti azasından Mehmet". Mütercim, kitabı yazdığı mukaddimenin sonunda "... cemiyet-i mezkûrenin tasavvurat ve teşebbüsâtı ile ahvaline dair derdest edilen bazı müellifatın hulusa-i mealleri bittercüme işbu risale esrar-ı farmason namıyla üç fasıl üzere tertib kılınmıştır." dediğine göre kitabın, bir kaç kitaptan yapılan tercümelere meydana gelmiş olması da mümkündür. Kitapta, Masonluğun bazı usullerinden, haricinin tahkikatı vs... den bahsedilmekte, skrüten, tekris ve terfi merasimleri, Locanın açılış ve kapanışı, gibi bazı merasimler anlatılmaktadır (2).

Gerek kitabın önsözünde, gerekse mütercim tarafından konulan dip notlarında Masonluk kötülenmektedir. Zaten mukaddimeden kitabın maksadı anlaşılmaktadır: "İşte hem cemiyet-i mezkûreye dahil olanların an-cehl ihtiyar etmiş oldukları farmason mezhebinin günah ve hakikatini kendilerine halisane derk ve tefhim ve hem de farmason güruhunden ne efrad-ı ahali ve ne de devlet ve millet hakkında bir günâ faidenin husul-ü pezir olması şöyle dursun bunun tasavvuru bile caiz olmadığını delail-i kaviyye ityaniyle isbat etmek..." (3).

(1) Bk. Kemal Salih SEL, Türkiye Basınında "Masonluk" Hakkında ilk Yazı ve Gazeteci "Yehazkel", *Türk Masonluk Tarihine ait Üç Etüd*, Mimar Sinan Yayınları 2, 1973

(2) Tercümede kullanılan Mason tabirlerinin bazılarının karşılıkları şöyledir:

Loca: lonca odası, gündem: lonca işleri, tersimat: işleri için çizilmiş tahta, yahut eser-i mimari, harici: mümkir, çırak: çırak, kalfa: yoldaş, üstadı muhterem : muhterem, nazır: dideban, sekreter: lonca kâtibi, tören üstadı: papaz mülazımı, mahuf birader: korkunç karındaş, dahili muhafız: lonca muhafızı yahut bekçi vs.

(3) Bu üç kitap için Bk. Kemal Salih SEL, Geçen Asırda Türkiye'de Masonluk Aleyhtarı ilk Neşriyat, *Türk Masonluk Tarihine ait Üç Etüd*, Mimar Sinan Yayınları 2, 1973

EVET'e EVET, HAYIR'a HAYIR

"Gems of Thought" ansiklopedisinden :

Raşid TEMEL

Bencil kişilerin bazı isteklerine hayır demek ne kadar doğal ise, akıllı başında kişilerin makul isteklerine hayır demek de o kadar sakıncalıdır. Bazı kimseler hayır deme hastalarıdır, ne dersiniz hayır derler.

Bir isteğe hayır demek karşı tarafça hoş karşılanmayacağı gibi, ilişkilerin gerginleşmesi, hatta bozulmasına yol açabilir. Yani tatsız birşeydir, alanı da vereni de rahatsız eder, huzur kaçırr. Hele Masonlar arasında bunun özel bir önemi olduğuna inanıyorum.

" *Hayır* kapı kapayan bir kelimedir. Hizmet etme fırsatlarına, öğrenme fırsatlarına, insanlarla tanışma fırsatlarına, seyahat etme fırsatlarına bir kimse hayır derse, kendi gelişmesine, başarısına ve büyümesine kapıyı kapıyor demektir. *Hayır* statik ve hayatsız bir kelimedir. Daha mükemmel yaşamaya kapıyı kapar.

Evet ise kapı açan kelimedir. O hayati önem taşır ve dinamiktir. Evet dediğimiz zaman harekete, tecrübeye, buluşlara kapıyı açarız. Evet kapısından yeni ufuklara, yeni işlere, derin tecrübelere, başarılarla açılırız.

Evet mücadeleye davet eden bir kelimedir. O, üstümüze yük almak, sorumluluk almak, yani boynumuzu uzatmak anlamına gelir. Evet deyince herşey olabilir, ekseriya da olur. O sihirli bir kelimedir."

(İngiltere Birleşik Büyük Locasının Haziran 1987'de yayınladığı, Aralık 1988'de bazı tadilatlarla tekrar bütün üyelerine gönderdiği, ve geçen sayımızda tercümesini yayımlayacağımızı bildirdiğimiz broşürün metnini aşağıda veriyoruz.)

FRANMASONLUK

ve

TOPLUM

Giriş

Bu broşür İngiltere Birleşik B. L.'sinin, Franmasonluk ve Toplum konusundaki görüşünü izah etmektedir.

Büyük Locanın Görüş ve Yaklaşımı

Mesleğimizin her bir üyesi açıkça anlamalıdır ki, üyeliği kendisini, içinde yaşadığı topluma karşı olan mesuliyetlerini üstlenme vazifesinden hiç bir şekilde muaf kılmaz. Yeni tekris olan kişiye okunan yükümlülükler medenî görevlerini ifa etmekte örnek olmasını ister; bu görev özel, kamu, iş ve meslekî hayatın bütün süresini kapsar.

Kanunlara Saygı

Franmasonluk üyelerinden, bir kişinin çalıştığı ve yaşadığı herhangi bir memleketin kanunla-

rına uymasını ister.

Prensipler

Franmasonluk prensipleri, üyelerinin bir vatandaş olarak işte, evde veya kamu hayatındaki görevleri ile hiç bir şekilde çelişmez. Aksine, üyelerinin, kamu ve özel mesuliyetlerinin yüklenmelerinde onlara destek olmalıdır. Böylece, bir Franmasonun Masonik ve toplumsal görevleri arasında çıkar çatışması yoktur. Mevcut veya muhtemel bir görev veya çıkar çatışması var ise veya bekleniyorsa, bu konuda bir açıklama yapılması gerekir.

Başkalarının yanılarak muhtemel bir çatışma görebilecekleri hallerde, üyeliğin açığa vurulması bazen tedbirli bir hareket olabilir. Ancak bu, bir kişisel karar konusudur.

Üyeliğin Kullanılması

Bir Franmason, ne kendi ne de başka hiç kimsenin iş, meslekî veya şahsî menfaatlerini geliştirmek için üyeliğinden istifade etmemelidir. Bu, bir Franmasonun

Masonik hayatının daha başından hem doğrudan hem de ima yolu ile birkaç kere belirtilmiş olduğundan, hiç bir Mason bunu bilmediğini iddia edemez. Bu kuralı çiğneyen bir Franmason Masonik faaliyetlerden tard edilebilir, hatta tümüyle kovulabilir.

Aile

Franmasonluğun, bir kişinin ailesi veya diğer yakınlarına fazla zamanına veya parasına mal olarak veya başka şekilde menfaatlere aykırı hareket ettirerek, zarar vermesine müsaade edilmemelidir.

Vatandaş Olarak Görev

Bir Franmasonun diğer Franmasonlara olan yükümlülükleri, her zaman, vatandaşlık görevlerine öncelik tanınmalıdır. Şerefsizce veya kanuna aykırı olarak hareket etmiş bir Franmasona haksız bir avantaj tanımak, bu öncelikli göreve ters düşmektir.

Şahsî veya İş Zorlukları

Herhangi bir şahsî başarısızlık veya iş zorluğunun Masonik tesirler'den kaynaklandığı, kanıtlarla ispat edilebildiği takdirde,

Masonik otorite bu olaya çok ciddi olarak yaklaşacaktır, Çünkü bu Franmasonluk prensiplerine aykırıdır.

Sır Saklama (Ketumiyet)

Franmasonluk gizli bir cemiyet değildir. Birçok başka dernekler gibi, bazı iç işlerini, üyelerine ait özel konular olarak görür.

Amaç ve prensipleri hakkında hiç bir sır yoktur. Halk arasından ilgilenenler, Franmason Binasından (Freemason's Hall, Londra) nizamname ve kural suretlerini elde edebilirler.

Franmasonluk sırları geleneksel tanışma usulleri ile ilgilidir. Merasimleri özeldir.

Kabul edilebilir bir sebeple sorulduğunda, Franmasonlar kendi üyeliklerini beyan etmekte hürdürler ve bundan kıvanç duyacaklardır.

E.M.

(1960 yılının Kasım ayında, İstanbul vadisinde Erenler Muh. L.'sında tekris edilen Çetin Altan K., 9 Mart 1961 tarihinde hem Kalfa hem de Üstat olmuş ve 27 Ekim 1961'de de gayri muntazam ilân edilmiştir. Günlük Hürriyet gazetesindeki "Şeytanın Gör Deddiği" sütununda, 2 Ekim 1988 tarihinde çıkan bir yazısını, değişik bir görüş olarak sunuyoruz.)

"Fedakârlık" bir ortaçağ kavramıdır

ÇETİN ALTAN

İnsanın hayatı garip bir makasın arasına sıkışmıştır.Ya başkaları kendisinden fedakârlık bekler ya kendisi başkalarından...

Fedakârlık ne demektir?

Kişinin kendi yaşam gücünü, hiçbir karşılık beklemeden, başkalarının daha iyi yaşaması için harcaması demektir.

Osmanlı sultanı, kullarından kendisi için fedakârlık beklerdi.

Kullar hiçbir karşılık beklemeden kendi yaşam güçlerini sultanun daha iyi yaşaması için harcamak zorundaydılar.

Tam bir ortaçağ anlayışı.

Tam bir ortaçağ zorbalığı.

Ve tam bir ortaçağ kulluğu...

Derken efendim, bu "fedakârlık" türküsüyle tütsüsü, halk kitlelerinin içinde de yayılmaya başladı.

Önüne gelen önüne gelenden fedakârlık bekliyordu.

Doktorlar, hemşirelerden fedakârlık bekliyorlardı.

Hemşireler, avukatlardan fedakârlık bekliyorlardı.

Avukatlar, öğretmenlerden fedakârlık bekliyorlardı.

Öğretmenler, kasaplardan fedakârlık bekliyorlardı.

Kasaplar, bakkalından fedakârlık bekliyorlardı.

Ve hepsi devletten fedakârlık bekliyorlardı.

Devlet de hepsinden fedakârlık bekliyordu...

Başı da kuyruğu da ortaçağa saplanıp kalmış bir koşullanma, başedilmez bir curcunaya dönüşüyordu...

Sorun şudur:

- Neden kişiler kendi yaşam güçlerini hiçbir karşılık beklemeden başka kişiler için harcasınlar?

Madem ki herkes eşit olarak doğar ve üç aşağı beş yukarı eşit bir zaman süresinde yaşar bu dünyada, kim hangi hakla başkasından, onun şahsına ait olan yaşam gücünü kendisine hibe etmesini isteyebilir?

Modern çağlarda "fedakârlık" edebiyatı, üstüne zarp işareti çekilmiş bbir ortaçağ kavramıdır.

Modern çağlarda insanlar birbirleriyle yardımlaşır, dayanışır, aynı amaca dönük olarak güçlerini birleştirirler...

Ama birlerinden yaşam güçlerini karşılıksız olarak kendilerine vermelerini bekleyemezler.

Sıkıntı bölgelerine giden bir doktor, elbet bunun karşılığını alacaktır.

Servisini iyi yapan bir garson da...

Açık denizlere açılan bir kaptan da...

Bir öğretmen de...

Bir hemşire de...

Her külfet bir nimet karşılığıdır... Dayanışma, yardımlaşma, bütünleşme, toplumsal dokunun parçalarıdır. Amacı da kişinin ve kişilerin daha çok var olmasıdır.

"Feda etme", "kendi yaşam gücünü başkalarına hibe etme" ve

" başkalarından da böyle şeyler bekleme" çöp tenekesine atılması gereken bir enayilikle, bir beleşçi yaklaşımdır.

SAYISAL DURUMUMUZ - GELECEKTEKİ SALDIRILAR BİR BAKIŞ AÇISI

Celil LAYIKTEZ

17 nci yüzyılda Elias Ashmole Masonların sayısının sürekli azaldığından dert yanıyordu. Dr. Dassigny İrlanda'da Masonluğun geri gidişinin nedenlerini 1744 yılında yayınlamış olduğu ünlü kitabında, araştırıyordu. Konumuz, görülüyor ki, günümüze mahsus değildir.

Uzmanın gününü yaşıyoruz. Kişi bir numaraya indirgenmiştir, eski pedersha-hi şirketler değişmiş, patron artık işçisini ismen tanımıyor, sendikalar, işçi hareketleri devreye girmiştir. Montaj hattında çalışan robot genç için, özellikle sanayileşmiş toplumlarda, seks banalleşmiş, bunalımlar günceldir, psikiyatrik tedaviye, uyuşturuculara, şiddete, bazen de dogmatik dinlere, tarikatlara yönelmektedir.

Ya beyaz yakalı karierist? O da, yaşadığı şiddetli rekabet ortamında, yeni aldığı evin, arabanın taksitleri, çocuğunun eğitim masrafları altında ezilmekte, özel yaşamından sürekli özveride bulunmaktadır. Bu nedenle de rahatlayıp insanlığın faydasına kendini adıyamaz, süratle para kazanmak onun için şart olmuştur, Masonluğa da ayıracak vakti yoktur. Bu evrensel durumlara ilaveten, Türkiye'ye özel şartlara bir göz atmadan yarar umuyorum.

Türkiye'de Mason aleyhtarı düşüncenin değişik faktörleri vardır. Bu yazıma yalnızca birkaç düşündürücü başlığın altını çizerek başlamak istiyorum :

1. Tarih içinden gelen politik nedenler :

- a. Bektaşilik - Masonluk - 2 nci Mahmut,
- b. Abdülhamit - İstibdat devri,
- c. İttihad ve Terakki'nin gözden düşmesi,
- d. 1935 de kökü dışarıda cemiyetler,
- e. 60'lı yıllarda bir politik partiye başkan seçilecek kişi ile ilgili polemik,
- d. Aşırı sağ ile aşırı solun kendilerine model seçtikleri ülkelerde Masonluğa karşı tahammülsüzlük.

2. Dinsel Nedenler :

- a. Katolik kilisesinin afarozu ve Osmanlı İmparatorluğunda misyonerler,
- b. Kara ayıncılık, Satanizm türünden suçlamalar,
- c. Dinsel liderlerin günümüzde dini daha cazip ve daha heyecanlı kılmak üzere harcadıkları yoğun çabalar, ülkemizde tarikatların faaliyetleri, bazı şeyhlerin beyanları, Adnan Hocaların zengin çocuklarına hoş gelen sözleri ve eylemleri ; Milli Eğitim politikası; işsizlikle İmam Hatip okullarının çoğalmasındaki ilişki.

3. Sosyal : Hızlı dünya, Rotary, Lions gibi kulüplerin, hayır cemiyetlerinin za-

ten az olan serbest zamanımıza el koymaları .

4. **Organizasyon :**

a. Bölünmüş olmamız,

b. Arşivlerimizin eksik ve kullanılmaz durumda oluşu ve bunun çeşitli nedenleri.

5. Bir de Masonluğu cazip kılmak için **Kesinlikle Yapamıyacaklarımız** vardır:

a. Ritüeli bir kenara itmek,

b. Adayların dikkatli seçiminden vazgeçmek,

c. Kadınları localarla kabul etmek,

d. Günün sosyal, ekonomik, dinsel ve politik konularının tartışıldığı bir foruma dönüşmek.

Yukarıda bu son saydıklarım yapılırsa, yüzyılların birikimi yok olur. Ecdatlarımızın gözüyle insanlığı bölen üç ana faktör, yani politika, din ve kadın localara girerse Masonluk da Masonluk olmaktan çıkar.

Önümüzdeki yıllarda Türkiye'de Masonluğa gelecek saldırıları, daha çok, şeriat bayrağını açan bağnaz düşünce ve iradede aramalıyız.

Gene de ben iyimserliğimi kaybetmiyorum. Halife - Padişah İstanbul'da devleti yönetirken dahi, şeriat uygulaması Arabistan'da kalmış, yatırıları, velileriyle Şamanizm etkisindeki Anadolu ve Avrupa Türkiye'sine geçememiştir. İmparatorluğun sınırlarını her yönde zorlayan düşmanlarla çarpışan ve bu arada dünya görüşü gelişen ordunun insan malzemesi çoğunlukla Anadolu'dan temin edilirdi, ve bu insanlar kendilerine has bir şüphecilik ve sağ duyu geliştirmişlerdi. Bektaşilik, Mevlevilik gibi tolerans sahibi tarikatlar, şamanist kökenli efsaneler, masallar, Nasreddin Hoca türünden mizah anlayışı Anadolu insanının düşüncesini oluşturmuştur.

İstiklal Savaşı sonrasında 10.000.000 olan Türkiye'nin nüfusu bu arada 60.000.000'a varmış, köyler de kısmen kentlere akınca, bugünkü konumun yüzyıl öncekiyle aynı paralelde olmadığı düşünülebilir. Ancak, dinsel düşüncenin kazandığı özgürlük sadece bağnaz, kapalı, tesettüre bürünmüş tarikatların değil, hoşgörü sahibi tarikatların da hızlı gelişmelerine izin vermiştir. Denge biraz zedelenmişse de, esasta hala vardır.

Bunların dışında AT'nin kapısını çalan modern Türkiye'nin Masonluk gibi demokratik bir kuruluşunu kolay kolay feda edemez. Stalinci Rusya Doğuda Kars'ı, Erzurumu, Batıda da İstanbul'a göz diktiğinde NATO'ya üye olmak üzere başvurduğumuz zaman demokrasiye bağlı olduğumuzun kanıtlanması için 1935'de uykuya yatan Masonluğun uyandırılması bizzat Devlet tarafından teşvik edilmişti. Bugün bunun aksi düşünülemez.

ATALARIMIZ

ORTAÇAĞ MASONLARININ

İŞ HAYATI

Regius elyazmasının yazıldığı 14'üncü asrın başlarında, İngiltere nüfusunun yarısından fazlası, ya derebeyine bağlı çiftçi ya da serflerden oluşuyordu. Bu isimlerin bugünkü manasına rağmen, o devirde bunlar köle olmayıp, senede muayyen bir süre derebeyinin hesabına çalışmak ve mahsulünün belirli bir oranını ona devretmekle mükellef olan çiftçilerdi. Serflerin mükellefiyetleri bölgeden bölgeye değişmekle beraber, bütün bu hizmetler, beyin koruması ve desteklemesinin karşılığı idiler. Kargaşalı bir dönemde bu önemli bir şeydi ve daha az atılğan olanlar, bütün zorlukları ve dezavantajlarına rağmen bu sistemi kabul etmeğe razı idiler. Ancak asrın ortalarında bu sistem çökmeye başladı. Serf'in tarla işleri paraya çevrilmeğe başlanmış ve derebeyi bu paralar ile ırgat kiralamağa, ve bu olaya paralel olarak en yüksek ücreti bulduğu yerde çalışmaya başlayan bir serbest ırgat sınıfı meydana gelmeğe başladı.

Bunların birçoğu, topraklarını terk ederek memleketin başka tarafı-

na kaçan, veya bir büyük şehirde bir yıl ve bir gün yaşamış olan kaçak serflerdi. Şehirlerdeki zenaatkârlar sınıfı da işte bu kaçak serflerden teşekkül etmeğe başladı. Gild'ler normal olarak yalnız hür doğmuş insanları üyeliğe kabul ederlerdi ancak, kaçak serfler ve hür doğmuş çocukları, çıraklık yolu ile bu Gildlere girebiliyorlardı. Bu usul, Mason mesleğine girmek isteyenler için geçerli değildi. Londra ve birkaç büyük şehir dışında, Masonların Gildleri yoktu. Buna rağmen yeni Masonlar şehirdeki zenaatkâr sınıfından seçildiğinden, serflere nazaran ekonomik ve sosyal bakımdan, hür çiftçi veya daha yüksek tabakadan geliyorlardı.

Regius elyazması, çıraklığın normal olduğu intibasını uyandırmaktadır, oysa bu sistem, 15'inci asıra kadar, Masonlar arasında pek yaygın değildi. Masonlarla ilgili olarak "çırak" kelimesine ilk rastlamamız, Westminster Abbey'in 1364/65 tarihli hesap defterlerindedir: "... dördüncü çırağın 13 haftalık ücreti için 13 şiling 4 pens. Daha evvelki üç ay için hiç şey almadı

çünkü öğreniyordu..."

Bir Loca üyesinin Üstat Mason (magister latomus) sıfatına sahip olması, her ne kadar teknik kabiliyete dayalı idi ise de, aile rölasyonları ve yeterli sermaye sahibi olmanın da rö-lü inkâr edilemez. Üstat Mason tabiri, işçi çalıştıran Mason manasında kullanılırdı. Bunlara aynı zamanda İnşaatın Üstadı (Magister Operacionum) da denilirdi. İnşaatın Üstadına muavin olarak çalışan yardımcılara kidedimli Mason (Majores Latomi), ve idari işler ile disiplin konularına bakanlara da Nâzır (Guardiani) adı verilmiştir.

Kışın, şantiyelerin çoğunda don ihtimali belirir belirmez, inşaat işleri durur ve bitmemiş duvarlar saman veya otlarla korunurdu. Ocaklarda taş yontma daha uzun bir süre devam ederdi. Hatta yumuşak kışlarda veya kuytu taş ocaklarında bütün sene çalışmak mümkün olabilirdi. Masonların bazıları ise, hava şartları ne olursa olsun, ya locada ya da, inşaat kâfi dercede ilerlemişse, binanın içinde taşları hazırlamaya devam ederlerdi. Ancak normal olarak, hava bozunca, Masonlar işten çıkarılırlardı. Bir miktar toprağı veya ailelerinin küçük ticareti olanlar, evleri pek uzak olmadığı takdirde bu tatilden memnun olurlardı. Seyahat yayan ve dolayısıyla yavaş idi. Üstelik tehlikeli olduğundan,

Masonlar gruplar halinde yolculuk ederlerdi.

1390 tarihinde, şantiyede çalışan Masonların normal çalışma saatleri, bugünkü işçileri dehşet içinde bırakır, ve bugünkü standartlarda, o devrin çalışma şartları 'kabul edilemez'dirler. -Yazın, günde 12 ve kışın, günde 8 saatlik ve haftada 6 günlük bir çalışma. Tatbikatta, çok miktardaki dinî bayramlarda iş dururdu. Ancak bu bayramlar çok sık aralıklarla geldiğinde, Masonları ücretinde kesintiler yapılırdı. O günkü ücretler konusu bu çalışmanın dışında olmakla beraber, nakit ödemenin yanında giysi, mum, yemek gibi aynı yardımların mevcudiyetini belirtmek yerinde olur.

Dinî binaların inşaatında çalışan masonlar için, bir ek teşvik daha var idi:

" ... bazen, Kilisenin zengin ve güçlülere para karşılığında sattığı ve her kesin çok makbulü olan günahların affı masonlara parasız verilebiliyordu. "

A.C.F. JACKSON'dan

(Quatuor Coronati Locası

Ön. Üs. Muh. 1976-77)

E M.

SORULAR ? ? ?

NİÇİN "MAVİ" LOCALAR?

- Çırak, Kalfa ve Üstat derecelerine toplu olarak, sık sık "Mavi" Localar denildiğini işittim. Bu " Mavi" tabirinin ne zaman ve nereden geldiğini bilmeği çok arzuluyorum.

A. TAMTÜRK

İstanbul

- Temas ettiğiniz bu konu, henüz yeterince tetkik edilmiş olmamakla beraber, Bernard E. Jones K.'in *Freemason's Guide and Compendium* adlı kitabında biraz birşeyler öğrenebiliyoruz. Muhtelif renkler, değişik derece grupları ile bağlantılı görülmekte; sembolik dereceler mavi, bilhassa İngiltere'de yaygın olan Royal Arch ve bağlı dereceler kırmızı, diğer çeşitli felsefi dereceler ise yeşil, beyaz veya siyah.

Semaların mavi kubbesi eskiden beri evrenselliği anımsatmış, mavi renk de ölümsüzlüğü, sadakati ve lekесizliği simgeleşmiştir ki, bu faziletler, her hakiki masonun sahip olmayı arzuladıklarıdır. Bu rengin,

İngiltere B.L.'sının ilk günlerinden beri kullanıldığı sanılmaktadır. B. Görevlilerin lacivert renkli regalyalarının sebebi ise, kral George I'in, Kral Edward III'ün ihdas ettiği Jartyer nişanının açık mavi rengini, sürgündeki Stuart hanedanının, yandaşlarına verdikleri nişandan ayırt etmek için laciverde çevirmesinden kaynaklanmaktadır. Ancak mavi, böylece en erken zamanlardan itibaren ana masonik renk olarak yerleşmiştir.

Bir süre sonra, mavi rengin yahudilerin dinî rengi olduğu ve hahambaşının mavi bir üstlük giydiği anlaşıncı, Hazreti Süleyman Mabedi ile ilgili derecelerın ana rengi olması ve bu menkûbe ile ilgili L.'larından bu renkle anılmaları şaşırtıcı olmasa gerek. 1730 yılından sonra ve özellikle İngiltere'nin Amerikan kolonilerinde 'mavi dereceler' kesin olarak belirgin hale gelmişler, ve bu dereceler Üstat Mason derecesinde en yüksek seviyelerine ulaşmıştır.

MOZART'IN ÖLÜMÜ

- Bir süre önce gördüğüm bir oyunda ve bir sinema filminde Mozart'ın rakip bir bestekâr tarafından zehirlendiği iddia edildiğini gördüm. Oysa, başka bir yerlerde, Mozart'ın bir operasında masonik sırları ifşa ettiği için, Fransonlar tarafından zehirlendiğini okudum. Acaba bunların hangisi doğrudur?

T.T.

İzmir

- Mozart yaklaşık iki asır önce, 1791 yılında öldü. Bu kadar uzun bir süreden sonra ölüm sebebi hakkında kesin olabilmek mümkün değildir. Ancak kesin olan, zehirleyerek öldürme diye hiç bir masonik cezanın mevcut olmadığıdır. Böyle iğrenç bir şey Masonluk ruhuna tümüyle ve kesinlikle aykırıdır. Ayrıca, *Sihirli Flüt* operasında bazı masonik imâlar varsa da, ne bestecisi Mozart ne de librettouy yazan Schikaneder K.'ler hiç bir masonik sır ifşa etmediklerinden, Mozart'ın bu sebeple öldürülmüş olması hikâyesinin uydurma olduğu apaçıktır.

Rakip besteci Salieri'ye gelince, Mozart'ın hayatını zehirlediği doğrudur. Ancak bu, mecazi manada olmuş, ve saray çevrelerindeki çevresi ve pozisyonundan istifade ederek

kendisinden hem daha genç hem de bir müzikal dahi olan Mozart'ın, Viyanadaki hayatını zehir etmiş, ilerlemesini engellemiştir. Genelde kabul edilen, Mozart'ın üreminden öldüğüdür ve bu da olayın en akla yakın izahıdır.

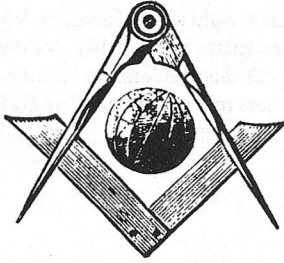
SEMBOİZMA - YORUMLAMA VE SINIRLARI

Her Masonun, gördüğü sembol ve törenleri, kendi anladığı şekilde yorumlayabileceği kanaatindeyim. Bu konuda sizin görüşünüz nedir?

Kale AYDAR

Müsavat Muh. L.

- Semboller bir iletişim yoludur; imâ, hatırlatma veya yorumlama yolu ile öğretirler. Ancak, sembolizma bir müspet ilim değildir; bildiğim kadarı ile, bir kişinin kendi yorumunun hakikiliğini, mantığını veya isabetini ölçebileceğimiz kurallar yoktur. Hal böyle olunca, her kişinin kendi sembolizma çözümünü yapmakta hür olduğu (hattâ teşvik edilmesi gerektiği) fikrine iştirak ediyorum. Bu çözümü kendini tatmin edecek noktaya getirince, başkalarının mantık çerçevesi ne olursa olsun, sembolizması kendi için geçerlidir

Masonların Dünyasından

YURT İÇİNDEN

* 26 Ocak 1989 perşembe günü, İstanbul vadisinde Nuru Ziya sokağındaki lokalde saat 15.30'da toplanan Üs. Muh.'ler Danışma Kurulu, bu kerre Ön. Üs. Muh.'ler, B. Müfettişler ve B.L. Delegelerinin de iştiraki ile kabalık olarak toplandılar. Bu toplantıda görüşülen çeşitli konular arasında, aidatlar ve bunlara ilişkin istisnalar, en çok fikir beyanına sebep olmuştur.

* Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Derneği Ankara Şubesi Kültür Komitesi, Başkan Can Arpaç K.'in önderliğinde, harici âleme açık faaliyetlerine, Ocak ayı içinde bir tanesini daha eklemiştir. 28 Ocak 1989 Cumartesi günü saat 17.00 ile 19.00 arasında, Tuna caddesindeki dernek binasında, hem konferans hem müzik bir arada götürülmüştür. Selma Eralp Hemşiremiz *Tek ve Çok Sesli Müzik*, Öznur Orbay Hemşiremiz *Rönenans Sonrası Çok Sesli Müzik ve Sevgi Fey-*

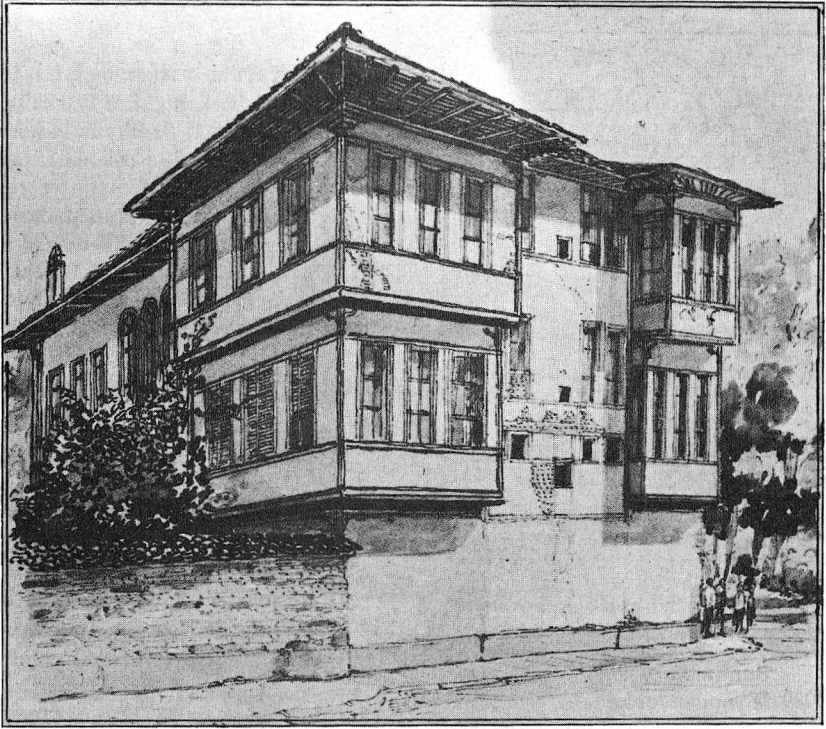
man Hemşiremiz de *Atatürk'ün Müzikteki Reformu* konusunda görüşlerini belirtmişler ve aynı zamanda da konu ile ilgili müzik icra etmişlerdir.

Toplantı, hazır bulunanların büyük beğenisini toplamış, çay ikram edilen aradan sonra da, sorular ve yanıtlar bölümüne geçilmiştir.

Kültür Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Valilik ve benzeri makamlara davetiye gönderilmekte ise de, henüz bu davetlere icabet eden olmamıştır.

* Şubat sayımızın kapağındaki desenin müellifi Prof. Ruşen Dora K.'in 1989 yılındaki ilk sergisinin bildirisi yan sahafede görülmektedir.

* Ankara Şubesi Kültür Komitesi, faaliyetlerini Şubat ayında da sürdürmüştür. Sahife 30'da görülen davetiyeden de anlaşılacağı gibi, bu harici âleme açık kültürel toplantıların en çok dikkati çeken yönü, etkinliklerle

RUŞEN DORÄ TÜRK EVLERİ

SULUBOYA RESİM SERGİSİ
4 SUBAT-16 SUBAT 1989

Sanat Galerisi

1 - A ç ı l ı ş

2 - Sayın Orhan TOPÇUOĞLU'nun derlediği
" Ankara ve İstanbul Radyoları ile ilgili
olarak 1930 dan bu yana Türk Basınında
Çıkan Karikatür Fıkra ve Anekdotlar
Sergisi "

3 - Çaylı Sohbet

4 - Sergiyle İlgili Görüşler

5 - K a p a n ı ş

Not : Sergimiz Bir Hafta Süreyle
16.00 - 18.00 arası Açık Kalacaktır.

rin çeşitliği ve San'atın birçok yönleri-
ni kapsamasıdır.

Bunun bir başka örneği 10 Mart
1989'da yapılan toplantıdır. Kalabalık
bir dinleyici topluluğunun hazır bu-
lunduğu konferansta, Ülker Köksal
hanım, " Bir Tiyatro Yazarı Gözü İle
Çocuk ve Televizyon " konusunu işle-
di.

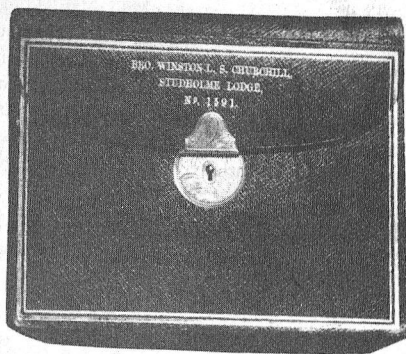
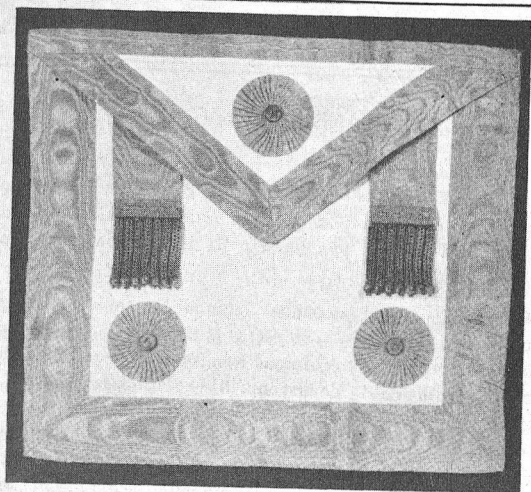
Nisan ayı etkinliği olarak planla-
nan program daha da değişik; Ozan
Sağdıç K.'imiz, Abidin Elderoğlu'nun
tablolarının dialarını, kronolojik bir
sıralama içinde takdim edecek.

* Mart ayının ortalarında,B.1. Nâ.
Can Arpaç K. başkanlığında kalabalık
bir K. kfilesi, Victoria Büyük locası-
nın tertip ettiği Yüzyıl Kutlamalarına
iştirak etmek üzere, Avustralya'ya
doğru yol aldılar. Yüzyıl Kutlamaları-
nın önde gelen olayları Milletlerarası
Masonik Konferans, Yüzyıl Töreni,
Yeni Pek Sayın B. Üs.'in is'at töreni ve
Yüzyıl Gala Balosu olacaktır. Gelecek
sayımızda bu ilginç etkinlikleri etrafılı-
ca izah eden bir yazı yayınlayacağız.

YURT DIŞINDAN

*İNGİLTERE BİRLEŞİK BÜYÜK
LOCASI MÜZESİNDEN

Yandaki sahafede Sir Winston
Churchill K.'in Üstat Mason önlüğü
ve önlük çantası görölmektedir. 24
Mayıs 1901 yılında, 1591 sayılı Stud-
holme Muh. L.'sında tekeris olan
Churchill K., 1912'de istifa etmişti.

Büyük Şark

1932 İSTANBUL KONVANI

Geçen nüshamıza Konvanın ruznamesini ilâve halinde koymuştuk. Müzakeratın asıl zaptları henüz Büyük Şansölyelikçe neşredilmemiştir. Ancak KK.'imizi bu müzakerat hakkında uzun müddet daha bekletmemek için bundan bu nüshamızda hulâsaten bahsetmegi münasip gördük :

Konvanın 5-10 Eylül arasında İstanbul'da toplanabileceği tahakkuk edince Daimi Büyük Heyet 16-5-932 tarihli celsesinde: 1 — Konvan komisyonu. 2 — İnşaat komisyonu. 3 — Tenezzüh komisyonu. 4 — Ziyafet komisyonu. 5 — İstihbarat bürosu.. teşkil ederek icap eden tertibatı almak, salonun inşaatının vak-tinde bitmesini temin eylemek için sık sık ve bilhassa Ağustos ayında hemen her gece içtima etmek suretile faaliyete başlamıştı. Daimi Heyetin bu faaliyetine hemen bilûmum Üs.'ı Muh.'ler ve birçok KK.'i. candan iştirak ederek Milli Mas.'i, lûgumuzun şerefîle mütenasip olması matlup olan ihzaratı kusursuz bir halde ikmal ettiler. Eylülün dördüncü pazar günü Baba Kurbanof B.'i. delâletile tedarik edilen hahlarla zemini süslenmiş olan yeni salonunuz artık Konvanın emrine amade bir vaziyete girmişti.. Bir taraftan da murahhaslar birer, beşer İstanbul'ı muvaselet ediyor, evvelce kendileri için hazırlanmış olan otellere gönderi-liyordu.

Muhtelif Milli Obediyanslar İstanbul Konvanında kendilerini, isim, vazife ve adetlerini aşağıya dercettigimiz murahhasları vasıtasile temsil ettirmişlerdir :

Avrupa'dan:

1. **Avusturya (Viyana)** : Muhadenet kefilî
Dr. Fahrettin Kerim

2. Belçika Bū.: Meş.: 1 : Üs.: Âz.: 1 V. Carpentier
Kâ.: Âz.: 1 F. van der Linden
Haz.: Âz.: 1 Eugène Muller
Hat.: Âz.: 1 Niki Gunzburg
Willi Margery
3. Bulgaristan Bū.: L.: 1 : Mihal Sapunarof
4. İspanya Bū.: L.: 1 : Kâ.: Âz.: 1 L. Gertsch
Muhad. kefilî Cevat Mernuş
5. İspanya Bū.: Meş.: 1 : Arthur Groussier
6. Fransa Bū.: Meş.: 1 : Arthur Groussier, Reisi; F. Estebe,
U. Meclis âzası; Louat, Rönessans
Üs.: 1; Tiberius, sabık Üs.: 1
7. Fransa Bū.: L.: 1 : Üs.: Âz.: 1 Maréchal
Kâ.: Âz.: 1 Jeneral A. Viet
8. Yunanistan Bū.: Meş.: 1 : Georges Georgalas, Hey.: U.:
âzası; A. Koukoulis, Armonya
Üs.: 1; Basile Konos; Mike Mavro.
9. Luxembourg Bū.: L.: 1 : Frederic Estebe
10. Polonya Bū.: L.: 1 : Kâ.: Âz.: 1 Z. Skokovski
11. İsviçre (Alpina) Bū.: L.: 1 : John Mossaz, Bū.: Şansöliye
12. Çekoslovakya Bū.: L.: 1 : D. Militchevitch
13. Türkiye Bū.: Meş.: 1 : Üs.: Âz.: 1 Mustafa Hakkı
Üs.: Âz.: Mu.: M. Raşit
Hat.: Âz.: İsmail Ratip
Kâ.: Âz.: Mehmet Ali Haşmet
Teş.: Âz.: Dokaginzade Feridun
14. Yugoslavya Bū.: L.: 1 : D. Militchevitch
D. Tomitch

Amerika'dan:

15. Meksika (Pacífico) Bū.: L.: 1 : F. van der Linden
16. Porto Riko Bū.: L.: 1 : L. Gertsch
17. San Salvador Bū.: L.: 1 : John Mossaz
18. Brezilya Bū.: L.: 1 : Muhad. kefilî Ali Kâmi
19. Şili Bū.: L.: 1 : " " Vitali Anavi
20. Kolombiya Bū.: L.: 1 : W. Margerey

21. Equatör Bū.: L.: 1 : Muhad. kefilî Yusufyan
22. Paraguay Bu.: L.: 1 : Üs.: Âz.: Olive Balsells
Muhad. kefilî Dr. Celâl Tahsin
23. Honduras Bū.: L.: 1 : " " Dr. Osman Şerafettin
24. Arjantin Bū.: Meş.: 1 : Olive Balsells
25. Bolivya Bū.: L.: 1 : R. Tıngıryan, Vedat Üs.: 1

23 Millete mensup bu 25 Mas.: Obediyanısının murahhasları, A. M. İ. 'nın mevcut âzasının dörtte üçünü teşkil ettiğindē Konva - nın açılması için matlup olan ekseriyet - şimdiye kadar hiç bir Konva - vanda görülmemiş derecede - mevcut olduğu tespit edilince 5 / 9 / 1932 günü toplanan ve ruznamede münderic mevadın tanzim ve sureti müzakeresini derpiş eden icraî komite umumî celsenin açılmasına karar verdi.

6 Eylül salı günü saat 10-30 da Konvanın birinci resmî içtimai sabık reis Belçika Üs.: Âz.: Carpentier . tara - fından yeni ihzar edilmiş olan Ritü.: dairesinde açıldı. Kûşat münasebetile iradettiği nutukta, murahhaslara beyanı hoşamedî ederek Konvanın İstanbul'daki mesaisinin güzel semereler vermesi temenniyatını izhar eden mumaileyh, gösterdiği hüsnü kabul ve misafirperverlikten dolayı Türkiye Bū.: Meş.:ına teşekkürlerini bildirdi ve Konvan bürosunun intihabını teklif etti. Neticei ârada Türkiye Üs.: Âz.:ı, murahhas heyetimiz reisi Mustafa Hakkı B.: Konvan reisliğine seçildi. Makamı riyasete geçen Mustafa Hakkı B.: Türkçe olarak söze başladı; Konvanın İstanbul'da toplanmasından mütevellit Türk Ma.:larının süruruna tercüman olduğundan bahisle misafirlere beyanı hoşamedî etti.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
1	K	I	R	K	B	i	R	K	E	R	R	E	S	i				
2	i	N	E	K		V	A	A	T		E	N	i		B			
3	R	i	S	K		E	D	D	A	i				I	N	K	A	
4	K	Ş	T		E	D	i	M						i	K	B	A	L
5	H			A	N	T	i	K	i	T	E			O	A	L		
6	A	L	N	A	R		Y	U	R	D	U	N	D	A	N			
7	R	O	T	A		K	A	M	U	O	Y	U		M	O			
8	A	K		Ş	U	A			V	U			K	I	R			
9	M	A	L		F	R	E	N	A	J		D	I	S	A			
10	i	N	i		K		K	i		i	K	i		T				
11	L	T		B	i	O		R			K	R	O	K	A	N		
12	E	A	M	O	N	D	E	V	A	L	E	R	A					
13	R		E	Z		A	S	A	L	E	T			Y	A	V		
14		P	I	U	S		A	N	A					i	M	A	L	E
15	K	I	R	K	A	M	B	A	R				N	O	K	T	A	

ŞAKUL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 20.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 15.- Amerikan Doları.

Abone bedelini, İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatırabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız :

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 30600 İstanbul

..... Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKUL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum. Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir. İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

... ..

... ..

Telefon No. : Locam :